

U vezi sa Inicijativom za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe čl.2 stav 1 Zakona o Izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 31/17) koju je podnijela Snežana Macanović, iz Pljevalja, Minisatrstvo rada i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Snežana Macanović, iz Pljevalja podnijela je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe čl.2 stav 1 Zakona o Izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 31/17).

U Inicijativi se navodi da stav 1 člana navedenog Zakona glasi: Korisnice prava iz člana 1 ovog zakona, koje su koristile pravo iz člana 4 (čl. 54a i 54b) Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odnosno čl. 1 i 2 (čl. 54a stav 1 i 54b stav 1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, a kojima je radi korišćenja tog prava njihovom voljom prestao radni odnos na neodređeno vrijeme, imaju pravo na mjesečnu naknadu, u neto iznosu, i to: Takođe navodi da je navedeni član djelimično izmijenjen i izmjena je objavljena u Službenom listu CG br.55/18, međutim navedeni član je ostao apsolutno diskriminatoran za kategoriju majki koje su radi korišćenja prava na naknadu zaključile radni odnos na određeno vrijeme i s tim u vezi daje se obrazloženje.

U Inicijativi se ističe da riječi „njihovom voljom“ predstavljaju diskriminatoran izraz koji u daljoj proceduri povlači nejasnoće i nezakonitost jer većina majki koja je raskinula radni odnos na određeno vrijeme sada nema pravo na nastavak korišćenja naknade što ih stavlja u neopisivo lošiju situaciju u odnosu na njihov status prije raskida radnog odnosa. Navodi se da su majke koje su raskinule radni odnos na određeno vrijeme, a radi korišćenja naknade uglavnom usmenim putem u dogovoru sa poslodavcem zaključivale radni odnos. Ističe da su poslodavci ne vodeći računa o pojedinostima napisali im se staž zaključuje istekom ugovora o radu, ali nisu napisali da su zaposlene inicirale raskid ugovora, te da faktički staž jeste zaključen istekom Ugovora o radu, ali je isti istekao na zahtjev zaposlene. Takođe navodi da poslodavci ne žele ispraviti ovaj previd donošenjem Anexa na Rješenje, te majka sa petnaest ili dvadeset pet godina staža, koja je u trenutku ostvarenja prava na naknadu nalazila u radnom odnosu na određeno vrijeme zbog propusta poslodavca nema pravo na naknadu, odnosno nastavak mjesečne naknade.

Članom 2 stav 1 Zakona o Izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 31/18) propisano je da Korisnice prava iz člana 1 ovog zakona, koje su koristile pravo iz člana 4 (čl. 54a i 54b) Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odnosno čl. 1 i 2 (čl. 54a stav 1 i 54b stav 1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj

zaštiti, a kojima je radi korišćenja tog prava njihovom voljom prestao radni odnos na neodređeno vrijeme, imaju pravo na mjesečnu naknadu, u određenom neto iznosu. Izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 55/18) član 2 stav 1 je dopunjen u dijelu koji se odnosi na prestanak radnog odnosa bez obzira na to da li je raskinut na određeno ili neodređeno vrijeme.

Zakonom je jasno propisano da je za ostvarivanje prava na mjesečnu naknadu potrebno da je korisnica svojom voljom raskinula radni odnos. U slučaju da je korisnica zaključila radni odnos na određeno vrijeme, te je prestao radni odnos istekom roka na koji je ugovor zaključen ne smatra se da je svojom voljom raskinut radni odnos. To dalje znači da mora postojati pisani dokaz da je imenovanoj ponuđen Ugovor o radu kojim bi nastavila radni odnos, a koji je ona pisanim putem odbila. Odnosno da je korisnica raskinula svojom voljom radni odnos prije isteka roka za koji je ugovor zaključen, o čemu postoji dokaz o sporazumnom raskidu radnog odnosa ili jednostrani raskid ugovora od strane zaposlenog, ili da je korisnica zaključila novi Ugovor o radu, koji je nakon toga raskinula svojom voljom o čemu takođe mora postojati dokaz.

Članom 138 Zakona o radu propisani su načini prestanka radnog odnosa, pa tako radni odnos prestaje:

- 1) po sili zakona;
- 2) sporazumom između zaposlenog i poslodavca;
- 3) otkazom ugovora o radu od strane poslodavca ili zaposlenog.

Članom 141 Zakona o radu propisano je da radni odnos prestaje sporazumom poslodavca i zaposlenog, dok je članom 142 istog Zakona propisano da radni odnos, odnosno ugovor o radu može prestati otkazom od strane zaposlenog i to tako što je otkaz ugovora o radu zaposleni dužan da dostavi poslodavcu u pisanom obliku, najmanje 15 dana prije dana koji je naveo kao dan prestanak radnog odnosa.

Ugovor o radu na određeno vrijeme zaključuje se radi obavljanja poslova čije je trajanje iz objektivnih razloga unaprijed određeno ili je uslovljeno nastupanjem okolnosti ili događaja koji se nijesu mogli predvidjeti. Ugovor o radu na određeno vrijeme traje do isteka vremena na koje je Ugovor zaključen ili dok zaposleni dostavi otkaz ugovora o radu, ali najmanje 15 dana prije dana koji je neaveden kao dan prestanka radnog odnosa.

Takođe, 2017 godine je Prijedlogom pet poslanika političke partije "Demokratska Crna Gora" (Zdenka Popović, Momo Koprivica, Danilo Šaranović, Valentina Minić i Dženan Kolić), zatim Branke Bošnjak, Mirjane Jančovska i Nataše Jevrić, iz Bara, te Veselina D. Radulovića, advokata, iz Podgorice pokrenut postupak za ocjenu ustavnosti odredaba čl. 1., 2., 5., 6., 7., 10., 11. i 12. Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16, od 19. aprila 2017. godine.

Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba Zakona, utvrdio da su odredbe člana 2. stav 1., u dijelu koji glasi: "na neodređeno vrijeme", st. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "od dana stupanja na snagu ovog zakona", člana 9., člana 11. stav 1., u dijelu koji glasi: "do dana stupanja na snagu ovog zakona" i člana 12. Zakona nesaglasne s Ustavom i potvrđenim o objavljenim međunarodnim ugovorima; da odredbe člana 1., člana 2. stav 1., u ostalom dijelu, stava 2., st. 3. i 4., u ostalom dijelu i stava 5., čl. 5., 6., 7. i 10. i člana 11. stav 2., u ostalom dijelu i stava 2. Zakona, nijesu nesaglasne s Ustavom i potvrđenim o objavljenim međunarodnim ugovorima; da ima osnova za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 14. Zakona i da nema osnova za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 4. stav 1. Zakona.

Osporenim odredbama člana 2. stav 1., u ostalom dijelu, stava 2., st. 3. i 4., u ostalom dijelu i stava 5. Zakona, kojima je utvrđen pravni status korisnica prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece, priznatog na osnovu člana 4. (čl. 54.a i 54.b) Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG", broj 42/15.), odnosno propisani kriterijumi za ostvarivanje njihovog prava na naknadu, po nalaženju Ustavnog suda, zakonodavac nije prekoračio svoja ovlašćenja, niti je povrijedio ustavne principe o zabrani diskriminacije, neposredne ili posredne, po bilo kom osnovu i o jednakosti pred zakonom, iz odredaba člana 8. stav 1., člana 17. stav 2. Ustava, člana 14. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 12. uz Evropsku konvenciju.

Ustavni sud je, takođe, utvrdio da osporene odredbe člana 2. stav 1., u ostalom dijelu, stava 2., st. 3 i 4., u ostalom dijelu i stava 5. Zakona ne sadrže diskriminatorska ograničenja u okviru navedenih kategorija korisnica naknada po bilo kojem diskriminatorskom osnovu, u odnosu na odredbu člana 8. stav 1. Ustava, niti u smislu u kojem Evropski sud za ljudska prava tumači diskriminaciju.

Osporene odredbe člana 2. stav 1. u ostalom dijelu, stava 2., st. 3 i 4., u ostalom dijelu i stava 5. Zakona, po ocjeni Ustavnog suda, ne mogu se dovesti u pitanje ni u odnosu na ustavno načelo jednakosti pred zakonom s aspekta bilo kojeg ličnog svojstva adresata Zakona, jer se primjenjuju na svako lice (korisnicu naknade) koje dođe u pravnu situaciju da na njega budu primijenjene i za ta lica je predviđen jedinstven pravni režim. Iz načela jednakosti pred zakonom za zakonodavca, zavisno od predmeta uređenja, proizilaze različite obaveze koje idu od jednostavne zabrane proizvoljnog postupanja do strogog vezanja načelom srazmjernosti. Ustav ne sprječava zakonodavca da prava i obaveze pojedinih istovrsnih ili sličnih grupa uređuje različito, ako se time ispravljaju postojeće nejednakosti između tih grupa ili za to postoje drugi opravdani razlozi.

Iz svega navedenog slijedi da je Ustavni sud već odlučivao o ustavnosti i zakonitosti člana 2 stav 1 Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16, od 19. aprila 2017. godine. Članom 37 stav 1 alineja 4 Zakona o Ustavnom sudu propisano je da će Ustavni sud odbaciti predlog, inicijativu, ustavnu žalbu, žalbu, odnosno drugi podnesak kojim se pokreće postupak kad utvrdi da je već odlučivao o istoj stvari.

Iz navedenih razloga predlažemo da Ustavni sud odbaci Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe čl.2 stav 1 Zakona o Izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 31/17)., koju je podnijela Snežana Macanović, iz Pljevalja.

Prijedlog zaključaka

Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2018. godine, razmotrila i usvojila Mišljenje u vezi sa Inicijativom za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe čl.2 stav 1 Zakona o Izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine („Službeni list Crne Gore“, broj 31/17) koju je podnijela Snežana Macanović, iz Pljevalja.